

Daniel Kitabı - Qırx Bir Nömrə

Pavelin Peyğəmbərlik Xidməti: Qədim İsraili Ruhani İsrailə Əlaqələndirmək

Jeff Pippenger

2024-01-05

Həvari Paul qədim İsrailə ruhani İsrail arasında birləşdirici halqa idi, çünki onun xidməti, adı, şəxsi şəraiti və peyğəmbərlik işi bütövlükdə bu həqiqətə şəhadət edir. O, Allahın xalqını təqib etmiş olduğu üçün özünü həvarilərin ən kiçiyi kimi tanıtdı.

Çünki mən həvarilərin ən kiçiyiyəm və Allahın kilsəsini təqib etdiyim üçün həvari adlanmağa layiq deyiləm. 1 Korinfilərə 15:19.

İman gətirdiyi zaman ona verilən ad Paul idi; bu ad kiçik və ya balaca mənasını verir, çünki o, həvarilərin ən kiçiyi idi. Halbuki onun ilkin adı Saul idi; bu isə “seçilmiş” mənasını verir.

O zaman Hananya cavab verib dedi: Ya Rəbb, mən bir çoxlarından bu adam haqqında eşitmişəm ki, o, Yerusəlimdə Sənin müqəddəslərinə nə qədər çox pislilik etmişdir; və burada da Sənin adını çağıranların hamısını bağlamaq üçün baş kahinlərdən səlahiyyəti vardır. Lakin Rəbb ona dedi: Get; çünki o, Mənim üçün seçilmiş bir qabdır ki, Mənim adımlı millətlərin, padşahların və İsrail övladlarının önündə daşısın, Həvarilərin İşləri 9:13–15.

Şaul Müjdəni başqa millətlərə aparmaq üçün “seçilmiş bir qab” idi, lakin o, əvvəlcə Paula (kiçik) çevrilməli və təvazökar edilməli idi, çünki onun qüdrətli olmağa ehtiyacı vardı. Paul anlayırdı ki, onun gücü öz kiçikliyində, yaxud zəifliyində tapılır.

Vəhyin bolluğu üzündən həddindən artıq ucalmayım deyə, mənə bədəndə bir tikan, məni yumruqlamaq üçün Şeytanın elçisi verildi ki, həddindən artıq ucalmayım. Bu şeyə görə Rəbbə üç dəfə yalvardım ki, məndən uzaqlaşsın. O isə mənə dedi: “Lütfüm sənə bəsdır; çünki Mənim qüdrətim zəiflikdə kamil olur.” Buna görə də Məsihin qüdrəti üzərimdə məskən salsın deyə, öz zəifliklərimlə daha çox böyük məmnuniyyətlə öyünəcəyəm. Buna görə Məsih naminə zəifliklərdən, təhqirlərdən, ehtiyaclardan, təqiblərdən, sıxıntılardan zövq alıram; çünki mən zəif olanda, məhz onda güclü oluram. 2 Korinfilərə 12:7–10.

Şaul “seçilmişdi”, lakin güclü olması üçün kiçildilmişdi (Paul). O, Müjdəni başqa millətlərə çatdırmaq üçün seçilmişdi, lakin qismən Əhdi-Ətiq barədə biliyinə görə seçilmişdi.

Xüsusilə ona görə ki, yəhudilər arasında olan bütün adətləri və məsələləri dərinlən bilən bir adamsan; buna görə də səndən rica edirəm ki, mənə səbir ilə dinləyəsen. Gəncliyimdən bəri həyat tərzim necə olubsa, lap əvvəlcə öz millətim arasında, Yerusəlimdə necə yaşamışamsa, bunu bütün yəhudilər bilirlər; onlar əvvəlcədən mənə tanıyıblar və əgər şəhadət vermək istəsələr, dinimizin ən sərt təriqətinə görə bir Fərisi olaraq yaşadığımı deyərlər. Həvarilərin İşləri 26:3–5.

Şaul Əhdi-Ətiqin Müqəddəs Yazılarının ən böyük müəllimlərindən biri sayılan Qamaliel tərəfindən təlim almışdı.

“Xahiş qəbul edildi və ‘Paul pilləkənlərin üstündə durub əli ilə xalqa işarə etdi.’ Bu hərəkət onların diqqətini cəlb etdi, onun duruşu isə ehtiram oyatdı. ‘Və dərin bir sükut çökdükdə, onlara İbrani dilində müraciət edib dedi: Ey kişilər, qardaşlar və atalar, indi sizə təqdim etdiyim müdafiəmi dinləyin.’ Tanış İbrani sözlərinin səsini eşitdikdə, ‘onlar daha da sakitləşdilər’ və hökm sürən ümumi sükut içində o davam etdi: “‘Mən həqiqətən də yəhudi bir adamam; Kilikiyanın şəhəri olan Tarsda doğulmuşam, lakin bu şəhərdə Qamalielin ayaqları dibində böyüdülmüş, ataların qanununun kamil qaydasına görə öyrədilmiş və bu gün sizin hamınızın olduğu kimi Allaha qarşı qeyrətli olmuşam.’ Heç kəs həvarinin bu sözlərini inkar edə bilməzdi, çünki onun istinad etdiyi faktlar hələ Yerusəlimdə yaşayan bir çoxlarına yaxşı məlum idi.” Həvarilərin İşləri, 408.

Şaul təsadüfən seçilməmişdi və Paulun xidmətinin xüsusi məqsədlərindən biri cismani İsrailin müqəddəs tarixi ilə ruhani İsrailin müqəddəs tarixi arasında körpü yaratmaq idi. Bu həqiqətlə əlaqədar olaraq, o, Əhdi-Cədidin böyük əksəriyyətinin müəllifi olmuşdur. Onun yazılarının bir fəslə birinci mələyin xəbərinin çərçivəsi üçün də, üçüncü mələyin xəbərinin çərçivəsi üçün də dəlil olan əsas müəyyən edir. Həmin hissə Adventizmin tarixində, Adventizmin başlanğıcında və sonundakı müdriklərlə ağılsızlar arasındakı fərqi müəyyən edən bir abidədir.

İndi isə, ey qardaşlar, Rəbbimiz İsa Məsihin gəlişi və bizim Onun hüzuruna toplanmağımız naminə sizdən rica edirik ki, nə ruha, nə sözə, nə də guya bizdən gəlmiş məktuba aldanaraq, Məsihin gününün artıq yetişdiyi düşüncəsi ilə tezliklə ağılınızdan sarsılmayın və təşvişə düşməyin. Heç kəs sizi heç bir yolla aldatmasın; çünki əvvəlcə dönüklük baş verməyincə və günah adamı, həlak oğlu, aşkara çıxmıyınca o gün gəlməyəcək. O elə birisidir ki, Allah adlanan və ya sitayiş edilən hər şeyə qarşı durur və özünü onların hamısından üstün tutur; belə ki, o, Allah kimi Allahın məbəbində oturub özünü Allah olduğunu göstərir. Yadınızda deyilmi ki, mən hələ sizinlə olarkən bunları sizə deyirdim? İndi də bilirsiniz ki, onun öz vaxtında aşkara çıxması üçün onu nə saxlayır. Çünki qanunsuzluğun sirri artıq fəaliyyətdədir; ancaq indi mane olan, aradan götürülənədək mane olmağa davam edəcək. O zaman o Şərir aşkara çıxacaq; Rəbb isə onu ağzının nəfəsi ilə məhv edəcək və gəlişinin parıltısı ilə yox edəcək. O Şərir elə birisidir ki, onun gəlişi Şeytanın fəaliyyəti üzrə hər cür qüdrət, əlamətlər və yalançı möcüzələrlə, habelə həlak olanlarda hər cür haqsızlıq aldadıcılığı ilə müşayiət olunur; çünki onlar xilas olsunlar deyə həqiqətin məhəbbətini qəbul etmədilər. Buna görə də Allah onlara güclü bir azğınlıq göndərəcək ki, yalana inansınlar; ta ki, həqiqətə iman etməyib haqsızlıqdan zövq alanların hamısı məhkum olunsun. 2 Salonikililərə 2:1–12.

Bu parçanın konteksti Məsihin ikinci dəfə nə vaxt qayıdacağı məsələsinin nəzərdən keçirilməsidir. Pavel Salonikililərə xatırladır ki, o, artıq bu narahatlığa əvvəl cavab vermişdi; belə demişdi: “Məgər xatırlamırsınız ki, mən hələ sizinlə ikən bunları sizə söyləyirdim?” Pavel “Rəbbimiz İsa Məsihin gəlişi və bizim Onun yanına toplanmağımız” mövzusu barədə qardaşların aldadılmasının qarşısını almağa çalışırdı.

Tarixçilər müəyyən edirlər ki, Uilyam Millerin xəbərinin yarısı onun Daniel kitabının səkkizinci fəslinin on dördüncü ayəsindəki iki min üç yüz ilin müəyyənləşdirilməsinə əsaslanırdı. Onun xəbərinin bəzən qəbul edilməyən digər yarısı isə Məsihin İkinci Gəlişi ilə bağlı yanlış təlimləri təkzib etmək işi idi.

Yezuitlərin yanlış metodologiyasına əsaslanan görkəmli bir saxta təlim var idi (və hələ də var) ki, Uilyam Miller ona ardıcıl surətdə qarşı çıxırdı. Bu, Bacı Uaytın da qarşı çıxdığı, “müvəqqəti minillik” adlanan min illik sülh dövrünün Rəbbin ikinci gəlişindən əvvəl gəlməsi barədə saxta təlim idi.

Millerin fəaliyyəti, öz dövründə geniş yayılmış minilliklə bağlı müxtəlif yanlış təsəvvürlərə qarşı çıxaraq, Məsihin həqiqi, sözün əsl mənasında qayıdışı həqiqətini də təsbit edirdi. Paul 2 Salonikililərdə İkinci Gəlişdən bəhs edir; buna görə də həmin hissə Millerin sözün əsl mənasında olan İkinci Gəliş anlayışının bir hissəsi idi. Bu fəsil Miller üçün “Hazırkı Həqiqət” idi.

Paul İkinci Gəlişlə əlaqədar mühüm bir hadisələr ardıcılığını müəyyən edir və həmçinin Salonikililərin niyə Rəbbin qayıdışını öz ömürləri ərzində gözləməməli olduqlarının məntiqini ortaya qoyur. Paul deyir: “İndi isə, ey qardaşlar, Rəbbimiz İsa Məsihin gəlişi və bizim Onun yanına toplanmağımız nəminə sizə yalvarırıq.” “Yalvarırıq” sözü sorğu-sual etmək mənasını daşıyır. Paul İkinci Gəlişlə bağlı ünsürləri məntiqi şəkildə araşdırır və dinləyicilərini bir növ sorğu-sual vasitəsilə yönləndirir; məqsəd isə eşidənlərin onun məntiqi üzərində təhlil aparmalarını təmin etməkdir.

Onun məntiqinin quruluşu bundan ibarətdir ki, Məsih ikinci dəfə qayıtmazdan əvvəl papalıq müəyyənləşdirilməli və hökmranlıq etməlidir, papalıq tarixdə zühur etməzdən əvvəl isə bir dönüklük baş verməlidir. Bu dönüklük hələ gələcəkdə idi; deməli, papalığın zühuru ondan da sonrakı bir vaxtda olmalı idi. Belə isə, kimsə necə aldadılıb Məsihin qayıdışının yaxın olduğunu düşünə bilərdi? O, dönüklükdən sonra aşkar olunan həmin qüdrətin məhz hansı qüdrət olduğunu göstərmək üçün papalığın bir neçə simvolundan istifadə edir. O, papalığı “günah adamı”, “o şərir”, “həlak oğlu” və “qanunsuzluğun sirri” adlandırır. Sister White aydın şəkildə bildirir ki, bunların hamısı papalığı tanıdan simvollarıdır.

“Lakin Məsihin gəlişindən əvvəl, peyğəmbərlikdə qabaqcadan xəbər verilmiş dini aləmdə mühüm inkişaf baş verməli idi. Həvari bəyan edirdi: “Tez ağılınız çaşıb sarsılmayın və nə ruhla, nə sözlə, nə də guya bizdən gəlmiş məktubla təşvişə düşməyin ki, Məsihin günü artıq çatmışdır. Qoy heç kəs sizi heç bir yolla aldatmasın; çünki əvvəlcə imandan dönmə baş vermədikcə və günah adamı, həlak oğlu zahir olmadıqca, o gün gəlməyəcəkdir; o, Allah adlanan və ya ibadət edilən hər şeyə qarşı çıxır və özünü onların hamısından uca tutur; belə ki, o, Allah kimi Allahın məbəbində oturur və özünü Allah olduğunu göstərir.”

“Pavelin sözləri yanlış yozulmamalı idi. Onun xüsusi vəhy ilə Salonikililəri Məsihin yaxın gələcəyi barədə xəbərdar etdiyi öyrədilməməli idi. Belə bir mövqe imanda qarışıqlığa səbəb olardı; çünki məyusluq çox vaxt imansızlığa aparır. Buna görə də həvari qardaşları ondan gəlirmiş kimi heç bir belə xəbəri qəbul etməmələri barədə xəbərdar etdi və daha sonra peyğəmbər Daniel tərəfindən bu qədər aydın təsvir edilmiş papalıq hakimiyyətinin hələ meydana çıxmalı və Allahın xalqına qarşı müharibə aparmalı olduğunu vurğuladı. Bu hakimiyyət öz ölümçül və küfrlü işini yerinə yetirənədək, kilsənin öz Rəbbinin gəlişini gözləməsi əbəs olardı. Pavel soruşurdu: ‘Məgər xatırlamırsınız ki, mən hələ sizin yanınızda olarkən bunları sizə deyirdim?’”

Həqiqi kilsənin başına gələcək sınaqlar dəhşətli idi. Həvari yazdığı vaxtın özündə belə, “qanunsuzluğun sirri” artıq fəaliyyət göstərməyə başlamışdı. Gələcəkdə baş verəcək hadisələr “Şeytanın fəaliyyəti üzrə hər cür qüdrət, əlamətlər və yalançı möcüzələrlə, həlak olanlarda haqsızlığın hər cür aldadıcılığı ilə” olacaqdı.

“Həqiqətin məhəbbətini” qəbul etməkdən imtina edənlərə dair həvarinin bəyanatı xüsusilə ciddidir. O, həqiqət xəbərlərini qəsdən rədd edəcək olanların hamısı haqqında belə demişdi: “Buna görə də Allah onlara güclü azğınlıq göndərəcək ki, yalana inansınlar; ta ki həqiqətə iman etməyib haqsızlıqdan zövq alanların hamısı məhkum edilsin.” İnsanlar Allahın mərhəmətlə onlara göndərdiyi xəbərdarlıqları cəzasız olaraq rədd edə bilməzlər. Bu xəbərdarlıqlardan üz döndərməkdə ısrar edənlərdən Allah Öz Ruhunu geri çəkir və onları sevdikləri aldanışların ixtiyarına buraxır.” Həvarilərin İşləri, 265, 266.

Bacı Uayt “günah adamını”, həmin “qanunsuzu”, “həlak oğlunu” və Pavelin mətnindəki “qanunsuzluğun sirrini” birbaşa müəyyənləşdirərək onu “papalıq hakimiyyəti” adlandırırsa da, o, bundan daha artıq söz deyir. O, Pavelin Roma papasını müəyyən etmək üçün işlətdiyi bu simvolların Daniel kitabından götürüldüyünü müəyyənləşdirir; bunu belə ifadə etmişdir: “Buna görə də həvari qardaşları ondan gəlmiş kimi heç bir belə xəbəri qəbul etməmək barədə xəbərdar etdi və sonra bu həqiqəti vurğulamağa davam etdi ki, peyğəmbər Daniel tərəfindən bu qədər aydın təsvir edilmiş papalıq hakimiyyəti hələ meydana çıxmalı və Allahın xalqına qarşı müharibə aparmalı idi. Bu hakimiyyət öz ölümçül və küfrlü işini yerinə yetirənə qədər, kilsənin öz Rəbbinin gəlişini gözləməsi əbəs olardı.” Pavel, Salonikilərə olan müraciətinin papalığı müəyyən edən hissəsini Daniel kitabının on birinci fəslinə və otuz altıncı ayəsinə əsaslandırırdı.

Padşah öz iradəsinə görə hərəkət edəcək; o, özünü yüksəldəcək və hər bir allahdan üstün tutacaq, allahlar Allahına qarşı heyrət doğuran sözlər danışacaq və qəzəb tamamlanıncaya qədər uğur qazanacaq; çünki qərara alınmış olan yerinə yetiriləcəkdir. Daniel 11:36.

Pavel “özünü Allah adlanan hər şeydən və ya ibadət olunan hər şeydən üstün tutub ona qarşı duran; belə ki, Allah kimi Allahın məbədinə oturub özünü Allah olduğunu göstərən” papanı müəyyənləşdirərkən, o, öz istədiyi kimi hərəkət edən və “özünü hər bir allahdan üstün tutub” “ucaldan” “padşah” barədə peyğəmbər Danielin təsvirini parafraz edirdi. Papa “allahlar Allahına qarşı heyrətamiz sözlər” danışan padşahdır və papa birinci “qəzəb” 1798-ci ildə “yerinə yetirilənədək” “uğur qazanacaq” qüvvədir.

1989-cu ildə biliyin artımının düzgün başa düşülməsi üçün Daniel kitabının on birinci fəslinin otuz altıncı ayəsinə düzgün anlamaq mütləq vacibdir. Bu səbəbdən, ayədəki padşahın Fransa olduğu barədə Uriah Smith tərəfindən irəli sürülən saxta təlim Adventizmin birinci nəslində (1863-dən 1888-ə qədər) ortaya atıldı. Smith otuz altıncı ayənin mətnindəki “o” padşahı (“əvvəlki ayələrdə təsvir edilən papalıq” olan padşahı) “bir” padşaha (istənilən padşaha) çevirdi ki, Romanın ibadət üslubunun xüsusiyyətlərini ateist Fransaya aid etsin; lakin bu, sadəcə, qırxıncı ayədən etibarən Türkiyənin şimal padşahı olması barədə onun sevimli nəzəriyyəsini irəli sürmək üçün bir çıxış nöqtəsi idi.

Şeytan lap əvvəldən həmin ayədəki padşahın papalıq olduğu həqiqətini qaranlıqlaşdırmağa başladı və bu həqiqətə dair Danielin şəhadətinə ikinci şahidi verən həvari Pauldur. Bacı Uayt isə üçüncü şahidi təqdim etdi.

Şeytan təkcə ayədə sözügedən padşahın papanın özü olduğu həqiqətini ört-basdır etməyə çalışmadı, həm də ayədəki həqiqətin istiqamətini yayındırmaqla, ayədəki “qəzəb”in nəyi təmsil etdiyinə əhəmiyyətini də qaranlıqda qoydu. Ayədəki papalıq 1798-ci ilə qədər çiçəklənəcəkdi; həmin vaxt ona ölümcül yarası vuruldu. 1798-ci il, e.ə. 723-cü ildən başlayaraq İsrailin şimal səltənətinə qarşı icra edilən Allahın qəzəbinin iki min beş yüz iyirmi ilinin sonudur.

Əgər Adventizm 1863-cü ildə “yeddi vaxtı” müdafiə edib qorumuş olsaydı, Uriah Smithin otuz altıncı ayə barəsində belə ağılsızlıq etməsi demək olar ki, qeyri-mümkün olardı; çünki “qəzəb” Allahın “yeddi vaxt” olan ilk qəzəbini təmsil edir kimi anlaşıldı və beləliklə, Fransa ilə heç bir əlaqəsi olmazdı. 1989-cu ildə biliyin artması həmin parçada Paul tərəfindən dəstəklənir və bu səbəbdən Paulun həmin parçada həqiqətə məhəbbəti qəbul etməyən, əvəzində güclü azgınlığı qəbul edənlər barəsindəki xəbərdarlığı, onların Paulun həmin parçada təqdim etdiyi həqiqətləri rədd etmələri vasitəsilə baş verir. Bu həqiqətlərdən biri Daniel kitabının on birinci fəslinin qırxıdan qırx beşinci ayələrinədək olan hissəsində şimal padşahının düzgün müəyyən edilməsidir.

Həmin parçadakı mətnə Paul Romanın papasını müəyyən etdikdən sonra, keçidin mövzusu olan Məsihin İkinci Gəlişinə aparan dünyanın sonundakı hadisələr ardıcılığını müəyyən edir. O deyir: “then shall that Wicked be revealed.” Həmin “wicked” papadır; “whom the Lord shall consume with the spirit of his mouth, and shall destroy with the brightness of his coming.” Sonra Paul deyir: “Even him, whose coming is after the working of Satan with all power and signs and lying wonders.” İsa, “whose coming is after the working of Satan” olan şəxsdir.

Şeytanın möcüzəvi fəaliyyəti, tezliklə çıxarılacaq Bazar Qanunundan başlayaraq Mikail ayağa qalxıb insanın möhlət vaxtı bağlanana qədər olan dövrdür. Şeytan, möhlət vaxtının bağlanmasından Məsihin qayıdışınadək tökülən Son Yeddi Bəla zamanı heç bir möcüzə göstərmir.

“Məsih buyurur: «Onları meyvələrindən tanıyacaqsınız». Əgər vasitəsilə şəfalar baş verənlər, bu təzahürlərə görə Allahın qanununa etinasızlıqlarını üzrlü saymağa meyil edərlərsə və itaətsizlikdə davam edərlərsə, hər nə qədər istənilən və hər cür dərəcədə qüdrətə malik olsalar da, bundan onların Allahın böyük qüdrətinə malik olduqları nəticəsi çıxmaz. Əksinə, bu, böyük aldadıcının möcüzəyaradan qüdrətidir. O, əxlaqi qanunun pozucusudur və insanları onun həqiqi mahiyyətinə kor etmək üçün bacardığı hər vasitədən istifadə edir. Bizə xəbərdarlıq edilmişdir ki, axır günlərdə o, əlamətlər və yalançı möcüzələrlə fəaliyyət göstərəcək. Və möhlət dövrünün sonunadək bu möcüzələri davam etdirəcək ki, bunları özünün qaranlığın deyil, nurun mələyi olduğuna dəlil kimi göstərsin.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 911.

Paul bildirir ki, papalığın aşkara çıxmasından əvvəl bir dindən dönmə baş verəcək və Məsihin İkinci Gəlişi Şeytanın heyratəmiz fəaliyyəti “sonra” baş tutacaqdır. Şeytanın heyratəmiz fəaliyyəti Amerika Birləşmiş Ştatlarında bazar günü qanunu ilə başlayır və möhlətin bağlanmasının və son yeddi bəlanın gəlişinin yetişməsi ilə başa çatır. Şeytanın heyratəmiz fəaliyyəti Amerika Birləşmiş

Ştatlarında bazar günü qanunu ilə başlayır.

“Allahın qanununu pozaraq Papalığın təsisatını məcburən tətbiq edən fərman vasitəsilə millətimiz salehlikdən özünü tamamilə ayırmış olacaq. Protestantlıq Romanın hakimiyyətinin əlini tutmaq üçün əlini uçurumun o tayına uzadanda, Spiritizmlə əl-ələ vermək üçün dərin uçurumun üzərinə sarı uzananda, bu üçqat birliyin təsiri altında ölkəmiz Protestant və respublika idarə üsulu kimi öz Konstitusiyasının hər bir prinsipini rədd edəndə və papalığın yalanlarının və azdırmalarının yayılması üçün şərait yaradanda, onda bilə bilərik ki, Şeytanın heyratımız fəaliyyətinin vaxtı gəlib çatmışdır və son yaxındır.” Testimonies, 5-ci cild, 451.

Bazar günü qanunu, Vəhy kitabının on üçüncü fəslindəki yer vəhşisinin, altıncı padşahlığın sonudur. Yer vəhşisi papalığın min iki yüz altmış illik hökmranlığının 1798-ci ildə başa çatması ilə hökmranlıq etməyə başladı. Buna görə də papalıq 538-ci ildə aşkara çıxarıldı, halbuki onun dünyanı ələ keçirmək işi Paul öz sözlərini qələmə alarkən artıq fəaliyyətdə idi. 538-ci ildən əvvəl, Allahın məbəbində oturan günah adamının aşkara çıxmasından öncə bir dönüklük olacaqdı.

Mürtədlik, xristian kilsəsinin büt-pərəstliyin dini ilə uzlaşdığı zaman, imperator Konstantin ilə rəmləşdirildi kimi, Perqam kilsəsi ilə təmsil olunmuşdu. Pavel Məsihin İkinci Gəlişindən əvvəl baş verməli olan peyğəmbərlik nişanələrini müəyyən edirdi. O, əvvəllər Saloniklilərə öyrətdiklərini bir daha xatırlatdıqdan sonra, bu həqiqətləri onlara öncədən öyrətmiş olduğunu xatırlamadıqlarını soruşur? Sonra onlara xatırladır ki, papalığı “öz vaxtında aşkar olunsun” deyə “saxlayıb mane olan” bir qüvvənin papalığı “manea törədəcəyini” də onlara öyrətmişdi. “Saxlayıb mane olan” sözü cilovlamaq, qarşısını almaq mənasını verir. Həmin parçada “saxlayıb mane olan” sözü sonralar “indi mane olan” kimi tərcümə edilir.

Buna görə də bu parça düzgün olaraq belə ifadə olunur: “İndi isə papalığı nəyin saxladığını bilirsiniz ki, papalıq öz vaxtında aşkar olunsun. Çünki qanunsuzluğun sirri (papalıq) artıq fəaliyyətdədir; ancaq indi papalığı saxlayan, o aradan götürülənədək papalığı saxlamağa davam edəcəkdir.” Uilyam Miller Saloniklilərə məktubdakı bu parçanı dərk etdikdə başa düşdü ki, 538-ci ildə papalığın yer üzünün taxtına yüksəlməsinə mane olan qüvvə büt-pərəst Roma idi və büt-pərəst Roma “aradan götürülənədək” papalıq hakimiyyətinin yüksəlişini saxlayacaqdı.

“Deist olduğum on iki il ərzində tapa bildiyim bütün tarix kitablarını oxudum; lakin indi Müqəddəs Kitabı sevirdim. O, İsa barədə öyrədirdi! Ancaq yenə də Müqəddəs Kitabın xeyli hissəsi mənim üçün qaranlıq idi. 1818-ci və ya 1819-cu ildə, ziyarət etdiyim bir dostla söhbət edərkən — o dost ki, mənim deist olduğum vaxtlarda məni tanımış və danışdıqlarımı eşitmişdi — o, olduqca mənalı bir tərzdə soruşdu: ‘Bu mətn və o mətn haqqında nə düşünürsən?’ — deist olduğum zaman etiraz etdiyim qədim mətnlərə işarə edərək. Onun nə demək istədiyini anladım və cavab verdim: Mənə vaxt versəniz, onların nə mənə daşdığını sizə deyərəm. ‘Nə qədər vaxt istəyirsiniz?’ Bilmirəm, — deyə cavab verdim, — amma sizə deyəcəyəm; çünki Tanrının başa düşülə bilməyən bir vəhy vermiş olduğuna inana bilmirdim. O zaman Müqəddəs Kitabımı araşdırmağa qərar verdim; inanırdım ki, Müqəddəs Ruhun nə demək istədiyini öyrəne bilərəm. Lakin bu qərarı verən kimi ağıma belə bir fikir gəldi: ‘Tutaq ki, başa düşə bilmədiyiniz bir parçaya rast gəldiniz, onda nə edəcəksiniz?’ O zaman Müqəddəs Kitabı öyrənməyin bu üsulu ağıma gəldi: belə parçaların sözlərini götürəcək, onları Müqəddəs Kitab

boyunca izləyəcək və mənalarını bu yolla tapacağam. Məndə Cruden's Concordance var idi; mənə, bu, dünyada ən yaxşısıdır; beləliklə, onu və Müqəddəs Kitabımı götürdüm, yazı masamın arxasına keçdim və bir az qəzetlər istisna olmaqla, başqa heç nə oxumadım; çünki Müqəddəs Kitabımın nə demək istədiyini bilməyə qəti qərarlı idim.”

“Mən Yaradılış kitabından başladım və yavaş-yavaş oxumağa davam etdim; və başa düşə bilmədiyim bir mətnə çatanda, onun nə demək olduğunu öyrənmək üçün Müqəddəs Kitabı araşdırdım. Müqəddəs Kitabı bu şəkildə başdan-başa keçdikdən sonra, ah, həqiqət necə də parlaq və izzətli göründü! Mən sizə təbliğ etdiyim şeyi tapdım. Əmin oldum ki, yeddi vaxt 1843-cü ildə sona çatmışdır. Sonra 2300 günə gəldim; onlar məni eyni nəticəyə gətirdi; lakin Xilaskarın nə vaxt gələcəyini müəyyənləşdirmək barədə heç bir fikrim yox idi və buna inana bilmirdim; amma nur mənə o qədər güclü təsir etdi ki, nə edəcəyimi bilmirdim. İndi isə düşündüm: mən cilovu və yüyəni taxmalıyam; Müqəddəs Kitabdan daha sürətli getməyəcəyəm və ondan geri də qalmayacağam. Müqəddəs Kitab nəyi öyrədirsə, mən ona möhkəm sarılacağam. Bununla belə, yenə də başa düşə bilmədiyim bəzi mətnlər var idi.”

“Müqəddəs Kitabı öyrənməsinin ümumi üsulu haqqında bu qədər. Başqa bir münasibətdə o, qarşımızdakı mətnin mənasını—“gündəlik”in mənasını—müəyyən etmə üsulunu belə bəyan etmişdi. “Oxumağa davam etdim,” dedi o, “və bunun Daniəldən başqa heç bir yerdə işlədildiyi başqa bir hala rast gələ bilmədim. Sonra onunla əlaqədə duran sözləri götürdüm: ‘aradan qaldırmaq.’ O, gündəliyi aradan qaldıracaq, ‘gündəlik aradan qaldırılacağı vaxtdan etibarən’ və s. Oxumağa davam etdim və düşündüm ki, məndə heç bir işıq tapa bilməyəcəyəm; nəhayət 2 Salonikilərə 2:7–8 ayələrinə gəldim. ‘Çünki qanunsuzluğun sirri artıq fəaliyyətdədir; lakin indi mane olan, o, aradan götürüləndək mane olmağa davam edəcək; və o zaman o şərir zahir olacaq,’ və s. Və mən o mətnə gəldiyim zaman, ah, həqiqət nə qədər aydın və izzətli göründü! Bax budur! “gündəlik” budur! Yaxşı, bəs Pavel “indi mane olan” və ya əngəlləyən ilə nəyi nəzərdə tutur? “Günah adamı” və “şərir” ilə Papalıq nəzərdə tutulur. Yaxşı, Papalığın zahir olmasına mane olan nədir? Əlbəttə, bu, Bütpərəstlikdir; deməli, “gündəlik” Bütpərəstlik mənasını verməlidir.” William Miller, Apollos Hale, The Second Advent Manual, 65, 66.

Daniel kitabında “gündəlik”in bütpərəstliyin bir simvolu olduğunu anlama olmadan, Millerin öz peyğəmbərlik quruluşunu üzərində inşa etdiyi çərçivəni formalaşdırması son dərəcə çətin olardı. “Gündəlik” Daniel kitabında beş dəfə keçir və hər dəfə ondan sonra papalığın bir simvolu gəlir. Daniel kitabındakı “gündəlik”in bütpərəstlik olduğuna dair dəlil Paulun Salonikilərə məktubunda yerləşir. Allahın Kəlamındakı ən ciddi xəbərdarlıqlardan biri də orada verilir, çünki Paul orada açıq şəkildə bildirir ki, həqiqəti sevməyənlərə güclü bir aldanış göndəriləcək. Salonikilərə məktubda qəsdən yerləşdirilmiş həqiqət bütpərəstliyin papalıqla əlaqəsinin müəyyənləşdirilməsi idi və bu həqiqəti rədd etmək, həmin rəddin nəticəsinin mütləq güclü aldanış olacağını təmin etmək deməkdir.

Bu mövzunu növbəti məqalədə davam etdirəcəyik.

Dayanın və heyret edin; fəryad edin və hayqırın: onlar sərxoşdurlar, lakin şərabdan deyil; səndələyirlər, lakin sərt içkidən deyil. Çünki Rəbb sizin üzərinizə dərin yuxu ruhu tökmüş, gözlərinizi yummuşdur; peyğəmbərləri və rəhbərlərinizi, görücüləri örtmüşdür. Bütün vəhy

sizin üçün möhürlənmiş bir kitabın sözləri kimi olmuşdur; onu savadlı birinə verib deyirlər: “Xahiş edirəm, bunu oxu”; o isə deyir: “Oxuya bilmərəm, çünki möhürlənmişdir”. Kitab savadsız olana da verilir və deyilir: “Xahiş edirəm, bunu oxu”; o isə deyir: “Mən savadlı deyiləm”. Buna görə də Rəbb dedi: “Bu xalq Mənə ağzı ilə yaxınlaşır və dodaqları ilə Mənə hörmət göstərir, lakin ürəyini Məndən uzaqlaşdırmışdır və Mənə qarşı qorxusu insan əməlləri ilə öyrədilmişdir. Buna görə də, budur, Mən bu xalq arasında ecazkar bir iş görəcəyəm, bəli, ecazkar bir iş və bir möcüzə; çünki onların müdriklərinin hikməti məhv olacaq, tədbirli adamlarının anlayışı isə gizlədiləcəkdir. Vay o kəslərin halına ki, öz məsləhətlərini Rəbbdən gizlətmək üçün dərinə enirlər, işləri qaranlıqda görülür və deyirlər: ‘Bizi kim görür? Bizi kim tanıyır?’ Həqiqətən, sizin hər şeyi alt-üst etməyiniz dulusçunun gilinə bərabər tutulacaqmı? Məgər düzəldilmiş şey onu düzəldən haqqında deyərmi: ‘O məni düzəltmədi’? Yaxud biçim verilmiş şey ona biçim verən haqqında deyərmi: ‘Onun anlayışı yox idi’?” Yeşaya 29:9–16.